

Χρήστος Μουστάκης: Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ: Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα, 16/09/2020 έως 15/12/2020

abc10.gr/vima/epilegmenaarthra/1140-h-e-16-09-2020-15-12-2020

1. ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Κυπριακό

α. Κύπρος

Στις 9 Οκτωβρίου η Τουρκία, παραβιάζοντας τις αποφάσεις του Σ.Α. ΟΗΕ, προέβη στο άνοιγμα των Βαρωσίων, εσπευσμένα, ως προεκλογικό δώρο προς τον, εκλεκτό του κ. Ερντογάν, κ. Τατάρ που το είχε στο προεκλογικό του πρόγραμμα.

Στις 18 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκαν οι προεδρικές εκλογές στο ψευδοκράτος, τις οποίες κέρδισε ο κ. Τατάρ, που δήλωσε αμέσως, ότι ψηφίστηκε για να αναζητήσει τη λύση των δύο κρατών.

Στις 4 Νοεμβρίου συναντήθηκαν οι κύριοι Αναστασιάδης και Τατάρ όπου διαπιστώθηκε η διαφορά απόψεων.

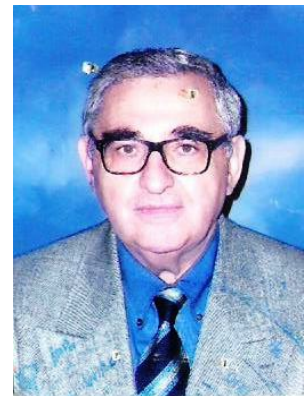
Στις 16 Νοεμβρίου ο κ. Ερντογάν επισκέφθηκε το «ψευδοκράτος», όπου, συμμετείχε στις εορταστικές εκδηλώσεις για την επέτειο της ανακηρύξεώς του και σε φέστα στα Βαρώσια. Εκεί ανακοίνωσε την πρόθεσή του για άνοιγμα της

Αμμοχώστου υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση διευκρινίζοντας, ότι μπορεί να επιστρέψουν κι όσοι από τους ελληνοκύπριους ιδιοκτήτες αποδέχονται την τουρκοκυπριακή διοίκηση. Τάχθηκε δε για μία ακόμη φορά υπέρ της λύσεως των δύο κρατών.

Την 12 Δεκεμβρίου βρέθηκε στην Κύπρο η ειδική απεσταλμένη του γ.γ. ΟΗΕ κ. Λουτ, όπου συναντήθηκε με τον κ. Αναστασιάδη, ο

οποίος δήλωσε ότι δέχεται να συμμετάσχει σε μία άτυπη συνάντηση υπό την αιγίδα του γ.γ. ΟΗΕ και ότι είναι έτοιμος για τη συνέχιση των συνομιλιών από το σημείο που διακόπηκαν το καλοκαίρι του 2017 στο Κρας Μοντάνα, καθώς και με τον κ. Τατάρ, ο οποίος ζήτησε σε τυχόν συνομιλίες να συζητηθεί η λύση των δύο κρατών.

Ο κ. Ερντογάν, προκειμένου να σύρει την Κύπρο σε διάλογο για τη λύση των δύο κρατών, θα επιδιώξει την αναγνώριση του ψευδοκράτους από το Αζερμπαϊτζάν, το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές, τη Σομαλία και την Γκάμπια

και τη λειτουργία του σύμφωνα με το «μοντέλο Ταϊβάν» που σημαίνει ότι, θα μπορεί να έχει εμπορικές σχέσεις και με τις χώρες που δεν το αναγνωρίζουν. Από την πλευρά τους η Κύπρος και η Ελλάδα εκτιμούν ότι ο κ. Ερντογάν θα αναγκαστεί να αλλάξει στάση, υπό την απειλή των κυρώσεων και την υποστήριξη του κ. Μπάιντεν, ο οποίος έχει ταχθεί υπέρ της Διζωνικής Δικαιοδικής

Ομοσπονδίας και για αυτό αρνούνται τη συζήτηση για οποιαδήποτε άλλη λύση. Αν και οι δύο πλευρές εμμείνουν στις θέσεις τους, υπάρχει κίνδυνος ο γ.γ. ΟΗΕ να κηρύξει άκαρπη τη διαδικασία, ελλείψει «σημείου εκκίνησης», οπότε θα λυθούν και τα χέρια του κ. Ερντογάν για να δρομολογήσει ακόμη και την ενσωμάτωση του ψευδοκράτους στην Τουρκία.

Η Τουρκία συνεχίζει τις γεωτρήσεις, αγνοώντας τις απειλές της Ε.Ε. για κυρώσεις και θα συνεχίσει απτόητη, όσο δεν έχει επιπτώσεις για τις παράνομες ενέργειές της. Η Τουρκία δεν παίρνει από λόγια, μόνο από πράξεις καταλαβαίνει, όπως δήλωσε κι ο κ. Μακρόν.

β. Ελληνοτουρκικές Σχέσεις

(1) Τουρκικές Προκλήσεις

Η Τουρκία, αντιδρώντας για την απόφαση της Συνόδου κορυφής που της έδωσε προθεσμία μέχρι το Δεκέμβριο για να σταματήσει τις προκλήσεις και να συμμορφωθεί με τη διεθνή νομιμότητα, τορπίλισε την προσπάθεια της κ. Μέρκελ για διερρευνητικές συνομιλίες κι έβγαλε στις 11 Οκτωβρίου και πάλι το Oğuz Reis, που είχε αποσύρει στην Αττάλεια στις 12 Σεπ για έρευνες, οι οποίες συνεχίστηκαν με διαδοχικές NAYTEX μέχρι τις 29 Νοεμβρίου, οπότε απεσύρθη και πάλι στην Αττάλεια.

Στις 20 Οκτωβρίου και στις 27 Νοεμβρίου. Το Oğuz Reis εισήλθε μέχρι τα 7 μίλια στην υφαλοκρηπίδα του Καστελόριζου, όπου βρήκε παρατεταγμένο τον ελληνικό στόλο κι ανέκρουσε πρύμναν.

Στις 18 Οκτωβρίου η τουρκική βουλή ψήφισε νόμο με τον οποίο επεκτείνεται ο χώρος της ευθύνης της Τουρκίας για έρευνα και διάσωση στα όρια της «Γαλάζιας Πατρίδας». Την ενέργεια αυτή ακύρωσε στην πράξη, κατόπιν αντιδράσεων της Ελλάδας, ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) με δήλωσή του στις 3 Νοεμβρίου, ότι δεν αποδέχεται αλλαγή στα ισχύοντα όρια και τις αρμοδιότητες για έρευνα και διάσωση της περιοχής.

Στις 22 Νοεμβρίου ο κ. Ερντογάν, βλέποντας τη σκλήρυνση των ηγετών της ΕΕ, τους οποίους αποκάλεσε ναζιστές και φοβούμενος την επιβολή κυρώσεων το Δεκέμβριο, έκανε στροφή και κάλεσε την ΕΕ σε συνομιλίες για τη μελλοντική συνεργασία με την Τουρκία. Απέστειλε μάλιστα τον εκπρόσωπό του κ. Καλίν στις Βρυξέλλες προκειμένου να πείσει τα ηγετικά της στελέχη ότι τυχόν κυρώσεις θα είναι αναποτελεσματικές και για να πιάσουν την Ελλάδα να προσέλθει σε διάλογο χωρίς προϋποθέσεις κι όχι μόνο για την υφαλοκρηπίδα και την ΑΟΖ, όπως έχει αποδεχτεί η Σύνοδος Κορυφής στις 2

Οκτωβρίου.

Η Τουρκία διαμαρτυρήθηκε έντονα για τον έλεγχο, που πραγματοποιήθηκε στις 22 Νοεμβρίου σε τουρκικό εμπορικό που κατευθύνετο στη Λιβύη, από γερμανούς κομάντος στα πλαίσια της αποστολής «Ειρήνη» για την τήρηση του εμπάργκο όπλων. Κατηγόρησε δε την Ελλάδα, εκ του λόγου ότι επικεφαλής της επιχείρησης είναι έλληνας ναύαρχος, ότι προσπαθεί να σαμποτάρει τα ευρωπαϊκά βήματά της.

Στις 30 Νοεμβρίου η Τουρκία με τρεις ΝΑΥΤΕΧ, ζήτησε την αποστρατικοποίηση των Ψαρών, της Λήμνου, του Αϊ Στράτη, της Μυτιλήνης, της Τήλου και της Χάλκης. Από 30 Νοεμβρίου έως 6 Δεκεμβρίου διεξήχθη η άσκηση «ΜΕΔΟΥΣΑ» με τη συμμετοχή της Ελλάδας, της Κύπρου, της Αιγύπτου, της Γαλλίας και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων (ΗΑΕ). Αυτή προκάλεσε τις έντονες αντιδράσεις της Τουρκίας, που κατηγόρησε τις πέντε χώρες ότι κλιμακώνουν την ένταση στην Αν. Μεσόγειο.

Η κίνηση του κ. Ερντογάν αποτελεί ελιγμό για να αποφύγει τις κυρώσεις και να κερδίσει χρόνο μέχρις ότου διευκρινισθεί η στάση που θα τηρήσει ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ κ. Μπάιντεν, οπότε και θα επανέλθει, αν δεν καταφέρει να σύρει την Ελλάδα σε διάλογο με τους δικούς του όρους, δριμύτερος. Στην περίπτωση αυτή θα στείλει το γεωτρύπανο ΓΙΑΒΟΥΖ για γεωτρήσεις εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας προκειμένου να προκαλέσει τη δυναμική αντίδραση της Ελλάδας και να της χρεώσει την ευθύνη. Με τις συνεχείς δε προκλήσεις στην Ελλάδα για διάλογο, που είναι προσχηματικές, προσπαθεί να την εκθέσει ως αδιάλλακτη στους ευρωπαίους και τον κ. Μπάιντεν.

Η Ελλάδα δεν πρέπει να εναποθέτει τις ελπίδες της, ούτε στις κυρώσεις τις ΕΕ, που αν επιβληθούν δεν θα αναγκάσουν τον κ. Ερντογάν να κάνει πίσω, γιατί αυτό θα τον εκθέσει στο εσωτερικό της Τουρκίας και θα σημάνει το τέλος του, ούτε στον κ. Μπάιντεν, λόγω των προεκλογικών του εξαγγελιών, γιατί αυτές, όπως έχει δείξει η ιστορία, αλλάζουν μετά την ανάληψη της διακυβερνήσεως και υποτάσσονται στα συμφέροντα της Αμερικής.

Γι' αυτό η Ελλάδα πρέπει να στηρίζεται στις δυνάμεις της, εξασφαλίζοντας αξιόπιστη αποτροπή δια της ανυψώσεως του φρονήματος του λαού και της περαιτέρω ενισχύσεως των Ενόπλων Δυνάμεων.

(2) Ελληνική Αντίδραση

Η Ελλάδα αποφεύγοντας την παγίδα της Άγκυρας, να την παρασύρει σε δυναμική αντίδραση:

- Συνέχισε το δρόμο της διπλωματίας και κατάφερε σε μεγάλο βαθμό να πείσει το σύνολο σχεδόν της Διεθνούς Κοινότητας για την προκλητικότητα της Τουρκίας και την παραβίαση της διεθνούς νομιμότητας.
- Απέδειξε την προσηλωσή της στο Διεθνές Δίκαιο με την υπογραφή συμφωνιών με Ιταλία κι Αίγυπτο για την χάραξη της ΑΟΖ και με την Αλβανία για Δ.Δ. της Χάγης για το ίδιο θέμα.
- Πίεσε την ΕΕ για την αναστολή της τελωνειακής ένωσης με την Τουρκία και ζήτησε την αναστολή της παραδόσεως πολεμικού υλικού από τα κράτη μέλη. Μάλιστα ο κ. Δένδιας με συνέντευξή του στις 27 Νοεμβρίου άσκησε κριτική στην Γερμανία για την διστακτικότητά της να της επιβάλει κυρώσεις. [Στάση ΕΕ και αντιδράσεις Ελλάδος ως παράγραφος 1β(3)].

- Επέκτεινε και εμβάθυνε και στον αμυντικό τομέα τις τριμερείς συνεργασίες (3+1) με Κύπρο, Ισραήλ, Αίγυπτο και ΗΠΑ.
- Σύνηψε αμυντική συμφωνία με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) και βρίσκεται σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες σε συζητήσεις με την Ινδία, που και αυτή όπως και τα ΗΑΕ είναι σε αντιπαλότητα με την Τουρκία, για την σύναψη νέας τριμερούς (Ελλάς-ΗΑΕ-Ινδία) με την συμμετοχή και των ΗΠΑ.

(3) Στάση ΕΕ

Στις 2 Οκτωβρίου η Σύνοδος Κορυφής της ΕΕ αποφάσισε να μην επιβάλει κυρώσεις στη Τουρκία και να της δώσει χρόνο μέχρι τη Σύνοδο Κορυφής στις 10-11 Δεκεμβρίου 2020 για να συμμορφωθεί. Στη λήψη της απόφασης συνέβαλε η απόσυρσή του Oruc Reis και η προσχηματική της δήλωση ότι ήταν έτοιμη να ορίσει ημερομηνία για την έναρξη διερευνητικών επαφών.

Η Τουρκία όχι μόνο δεν συμμορφώθηκε, αλλά απέστειλε και πάλι το Oruc Reis στην Αν. Μεσόγειο για έρευνες και προέβη σε μια σειρά προκλήσεων, όπως στην παράγραφο 1β(1).

Εν όψει της Συνόδου Κορυφής στις 10-11 Δεκεμβρίου η Τουρκία άρχισε και πάλι τις κινήσεις εντυπωσιασμού. Απέσυρε το Oruc Reis και καλεί την Ελλάδα σε διερευνητικές επαφές πριν την Σύνοδο και την κατηγορεί γιατί αρνείται. Παράλληλα έκανε και άνοιγμα στην ΕΕ, που την πιέζει για την επαναφορά του κράτους δικαίου, δηλώνοντας ότι θα προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις στους τομείς της δικαιοσύνης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ότι η θέση της είναι στην Ευρώπη.

Η Ελλάδα, έχοντας και την υποστήριξη του κ. Μακρόν, έχει επιδοθεί σε μία τεράστια προσπάθεια για να πείσει τους ευρωπαίους ότι έχουν εξαντληθεί όλα τα περιθώρια επιείκειας προς την Τουρκία, ότι οι κινήσεις της είναι προσχηματικές και ότι πρέπει να της επιβληθούν άμεσα κυρώσεις στις οποίες να περιλαμβάνονται το εμπάργκο όπλων και η αναστολή της τελωνειακής ένωσης ή κατ' ελάχιστον να αποφασιστεί η αυτόματη επιβολή κυρώσεων με συγκεκριμένο κατάλογο, αν η Τουρκία επαναλάβει τις προκλήσεις. Όσον αφορά δε στις διερευνητικές επαφές δεν συναινεί, και πολύ καλά πράττει, να ξεκινήσουν πριν από την Σύνοδο Κορυφής, όπως έγινε πριν την Σύνοδο της 2 Οκτωβρίου και χρησιμοποιήθηκε ως δικαιολογία για να αναβληθεί η επιβολή κυρώσεων, αλλά μετά από αυτήν και εφόσον τηρηθεί ένα μορατόριουμ τουλάχιστον 2 μηνών.

Η κ. Μέρκελ, όπως προκύπτει και από τις δηλώσεις της στις 30 Νοεμβρίου ότι οι κινήσεις της Τουρκίας είναι επιθετικές και προκλητικές αλλά της αξίζει σεβασμός για όσα έχει προσφέρει στον τομέα της μετανάστευσης με τη φιλοξενία 3 εκατ. Σύρων προσφύγων, θα ταχθεί και πάλι υπέρ της αναβολής των κυρώσεων, με τη δικαιολογία ότι θα πρέπει να συντονιστούν οι ενέργειες της ΕΕ έναντι της Τουρκίας με αυτές των ΗΠΑ υπό τον κ Μπάιντεν και θα το επιτύχει.

Στις 3 Δεκεμβρίου ο Γερμανός πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος κ. Βέμπερ ζήτησε την άμεση επιβολή κυρώσεων στην Τουρκία.

Η Σύνοδος Κορυφής της ΕΕ στις 10-11 Δεκεμβρίου, με τα μέχρι τώρα δεδομένα κι αν δεν αλλάξει κάτι δραματικά, θα αναβάλει και πάλι την επιβολή των κυρώσεων κι αν επιβάλει κάποιες θα είναι ήπιες και δεν θα συνετίσουν την Τουρκία.

(4) Στάση NATO

Ο γγ του NATO κ. Στόλντεμπεργκ τήρησε και εξακολουθεί να τηρεί ευμενή ουδετερότητα υπέρ της Τουρκίας. Στις 30 Νοεμβρίου και ενώ δεν είχε προβεί σε καταγγελία των κινήσεων της Τουρκίας για το Oruc Reis, δήλωσε ότι η απόσυρσή του θα βοηθήσει στην εκτόνωση της έντασης και ότι το NATO θα συμβάλει με το μηχανισμό αποκλιμάκωσης που έχει συστήσει.

Την 1 Δεκεμβρίου ο απερχόμενος ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Πομπέο, μιλώντας στη Σύνοδο ΥΠΕΞ του NATO κατηγόρησε την Τουρκία ότι με τις ενέργειες της υπονομεύει τη Συμμαχία, καθώς και το NATO ότι δεν έχει ενεργοποιήσει το μηχανισμό αποκλιμάκωσης. Ανταπαντώντας ο Τούρκος ΥΠΕΞ κ. Τσαβούσογλου εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του για τη στάση των ΗΠΑ, αναφέροντας ότι μόνον η Γερμανία είναι έντιμος διαμεσολαβητής.

Την 3 Δεκεμβρίου ο κ. Μπερνς πρώην πρόεδρος των ΗΠΑ στην Αθήνα και σύμβουλος του κ. Μπάιντεν, δήλωσε ότι «Η Τουρκία έχει γίνει ένας μεγάλος πονοκέφαλος για το NATO και τις χώρες της ΕΕ.».

Την 3 Δεκεμβρίου ο γγ NATO ανέφερε στο twitter ότι ο κ. Μακρόν, σε τηλεφωνική επικοινωνία που είχαν, του δήλωσε ότι τηρεί ίσες αποστάσεις στο θέμα της Τουρκίας, αλλά αμέσως τον διέψευσε πηγή της γαλλικής κυβέρνησης δηλώνοντας, ότι ο κ. Μακρόν του ανέφερε ότι πρέπει να ζητηθούν εξηγήσεις από την Τουρκία για τις ανησυχίες που έχει προκαλέσει στη Συμμαχία.

Ύστερα απ' όλα αυτά η Ελλάδα δεν πρέπει να περιμένει κάτι από το NATO.

γ. Σχέσεις με ΗΠΑ

Οι σχέσεις των δύο χωρών είναι άριστες. Τόσο ο κ. Μπάιντεν όσο και το κατεστημένο, πλην του κ. Τραμπ, διάκινται φιλικότερα προς την Ελλάδα απ' ότι προς την Τουρκία. Στις 27-30 Σεπτεμβρίου ο ΥΠΕΞ ο κ. Πομπέο, επισκέφθηκε την Ελλάδα, παραλείποντας την Τουρκία σε αντίθεση με τα ειωθότα, όπου σηματοδότησε το στρατηγικό ρόλο της Σούδας για τις ΗΠΑ και της Β. Ελλάδος ως κέντρου ενεργειακού σχεδιασμού τους, για την απεξάρτηση της Ευρώπης από τη Ρωσία. Μίλησε για περισσότερες αμερικανικές επενδύσεις και ενεργοποίηση των λιμένων Καβάλας και Αλεξανδρουπόλεως.

Στις 29 Οκτωβρίου ο αμερικανικός στρατός ενημέρωσε τον Οργανισμό Λιμένος Αλεξανδρουπόλεως ότι το Μάρτιο του 2021 θα διέλθουν από αυτόν με προορισμό τη Ρουμανία για συμμετοχή στην άσκηση «Defence-21» 40.000 αμερικανοί στρατιώτες με άρματα, ΤΘ, Ε/Π και μεγάλο όγκο εφοδίων και πυρομαχικών.

Στις 23 Σεπτεμβρίου ο αναπληρωτής ΥΠΕΞ κ. Μπίγκαν, σε ομιλία του στην Ουάσιγκτον, καταδίκασε απερίφραστα την Τουρκία για την προκλητική της πολιτική στην Αν. Μεσόγειο.

Δυσφορία στην Ελλάδα προκάλεσε έγγραφο του ΥΠΕΞ προς το Κογκρέσο, στο οποίο αναφέρεται ότι δεν μπορεί να πάρει θέση για τις τουρκικές παραβιάσεις στο Αιγαίο, γιατί η Ελλάδα ενώ έχει χωρικά ύδατα μέχρι τα 6 νμ διεκδικεί εναέριο χώρο 10 νμ και γιατί δεν υπάρχουν καθορισμένα θαλάσσια σύνορα.

Αυτό αποτελεί μήνυμα ότι οι ΗΠΑ μπορεί να στηρίζουν την Ελλάδα, όπου συμπιπτουν

τα συμφέροντά τους όπως στην Αν. Μεσόγειο, αλλά στις ελληνοτουρκικές διαφορές θα τηρούν ίσες αποστάσεις, γιατί δεν θέλουν να σπρώξουν την Τουρκία στην αγκαλιά της Ρωσίας.

δ. Σχέσεις με Ρωσία

Ο κ. Λαβρόφ κατά την επίσκεψή του στην Ελλάδα στις 26 Οκτωβρίου δήλωσε ότι η Ελλάδα έχει δικαίωμα επεκτάσεως των χωρικών της υδάτων στα 12νμ, ενώ κι ο κ. Πούτιν έχει κατ' επανάληψη συστήσει στην Τουρκία να σταματήσει τις παράνομες ενέργειες στην Αν. Μεσόγειο.

Οι σχέσεις των δύο χωρών βρίσκονται σε τροχιά προσεγγίσεως, ύστερα από την ψυχρότητα που προκάλεσε η απέλαση ρώσων διπλωματών το 2018. Σε κάθε όμως περίπτωση ο κ. Πούτιν δεν θα παρέμβει υπέρ της Ελλάδος σε τυχόν σύγκρουση με την Τουρκία, λόγω της λυκοφιλίας με τον κ. Ερντογάν.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Αλβανία

Στις 25 Σεπτεμβρίου η Αλβανία, κατ' απαίτηση του κ. Ερντογάν έκλεισε τα σχολεία, που ήλεγχε η Οργάνωση του ιμάμη κ. Γκιουλέν.

Η Τουρκία εξέφρασε τη δυσφορία της για την συμφωνία Ελλάδος – Αλβανίας στις 20 Οκτωβρίου περί παραπομπής στο ΔΔ Χάγης της χάραξης της μεταξύ τους ΑΟΖ.

Ο κ. Ράμα πρόκρινε την ένταξη της Αλβανίας στην ΕΕ και γι' αυτό δεν υπέκυψε στις πιέσεις του κ. Εντοργκάν. Σύντομα θα φανεί αν θα τιμωρηθεί γι' αυτό, δεδομένης της επιρροής που ασκεί η Τουρκία στην Αλβανία.

β. Σκόπια

Στις 17 Νοεμβρίου η Βουλγαρία, όπως είχε προαναγγείλει, έθεσε ΒΕΤΟ στην έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων των Σκοπίων στην ΕΕ, λόγω των μεταξύ τους γλωσσικών και ιστορικών διαφορών.

Η Βουλγαρία δεν αναγνωρίζει τη «μακεδονική γλώσσα» και δεν αποδέχεται μακεδονική μειονότητα στο έδαφος της.

Στις 26 Σεπτεμβρίου τα Σκόπια υπέβαλλαν αίτημα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο για την αναγνώριση της αυτοκέφαλης εκκλησίας των Σκοπίων, αλλά το Πατριαρχείο με ανακοίνωσή του στις 20 Οκτωβρίου την απέρριψε.

γ. Σερβία – Κόσοβο

Στις 6 Σεπτεμβρίου το ΥΠΕΞ της Τουρκίας αντέδρασε για την μεταφορά στα Ιεροσόλυμα της Σερβικής Πρεσβείας στο Ισραήλ και της αναγνωρίσεως του Ισραήλ από το Κόσοβο, που περιληφθήκαν στη μεταξύ τους συμφωνία, που υπέγραψαν στην Ουάσιγκτον, επί παρουσία του κ. Τραμπ.

Στις 6 Νοεμβρίου ο κατηγορούμενος για εγκλήματα πολέμου τέως Πρόεδρος του

Κοσόβου, που παραιτήθηκε για να δικαστεί, μεταφέρθηκε στις εγκαταστάσεις του ΔΔ Χάγης. Οι ασχολούμενοι όμως με το θέμα πιστεύουν ότι θα αντιμετωπιστεί ευνοϊκά και δε θα καταδικαστεί.

δ. Βουλγαρία

Την 11 Οκτωβρίου η Βουλγαρία υπέγραψε αμυντική συμφωνία με τις ΗΠΑ.

Την 12 Οκτωβρίου η Ρωσία απέλασε δύο Βούλγαρους διπλωμάτες ως αντίποινα για την απέλαση δύο Ρώσων διπλωματών από τη Βουλγαρία στις 24 Σεπτεμβρίου.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α. Εσωτερική κατάσταση

Συνεχίζονται οι διώξεις κατά αντιφρονούντων και πολιτικών αντιπάλων. Στις 26 Νοεμβρίου το δικαστήριο επέβαλε ποινή ισοβίων σε 337 στρατιωτικούς για συμμετοχή στο αποτυχημένο πραξικόπημα και από 16 Σεπτεμβρίου μέχρι σήμερα συνελήφθησαν 381 αξιωματικοί και πολίτες ως γκιουλενιστές και 641 Κούρδοι κατηγορούμενοι για συνεργασία με το PKK.

Στις 15 Νοεμβρίου ο γενικός εισαγγελέας ζήτησε την άρση της ασυλίας του αρχηγού της αντιπολιτεύσεως κ. Κιλιντζάρογλου για φιλοκουρδικές δηλώσεις και στις 16 Νοεμβρίου ο εισαγγελέας της Κωνσταντινουπόλεως ξεκίνησε έρευνα σε βάρος του δημάρχου κ. Ιμάμογλου, γιατί αντιδρά στο φαραωνικό έργο, που σχεδιάζει ο κ. Ερντογάν, της διανοίξεως διώρυγας παράλληλης προς το Βόσπορο.

Η εξέλιξη της πανδημίας βρίσκεται εκτός ελέγχου. Στις 25 Νοεμβρίου ο υπουργός υγείας δήλωσε ότι η κατάσταση βρίσκεται υπό έλεγχο, αλλά στις 29 Νοεμβρίου ο Ιατρικός Σύλλογος τον διέψευσε, αναφέροντας ότι η αύξηση των κρουσμάτων το Νοέμβριο αυξήθηκε κατά 300%, ενώ ο δήμαρχος της Κωνσταντινουπόλεως δήλωσε ότι οι νεκροί στην πόλη ξεπερνούν τους 400 την ημέρα, που είναι περισσότεροι απ' όσους ανακοινώνει η Κυβέρνηση για όλη τη χώρα.

Ο κ. Ερντογάν, κατηγορείται από την αντιπολίτευση ότι δίνει προτεραιότητα στην οικονομία έναντι της υγείας των πολιτών.

Η οικονομία της χώρας βρίσκεται σε κατάρρευση. Η αντικατάσταση του Κεντρικού Τραπεζιτη και η εξαιτίας αυτής παραίτηση του υπουργού οικονομικών και γαμπρού του κ. Ερντογάν δεν κατάφεραν να αναστρέψουν την κατάσταση, ενώ κι οι επενδύσεις του Κατάρ, στο οποίο ο κ. Ερντογάν πούλησε τα ασημικά της χώρας κατά την αντιπολίτευση, θα δώσει μικρή μόνον ανάσα. Προ αυτής της καταστάσεως ο κ. Ερντογάν, αλλά και λόγω της αδυναμίας της Ρωσίας και της Κίνας να τον βοηθήσουν, αναγκάστηκε να κάνει άνοιγμα προς την ΕΕ, προκειμένου να αποφύγει τις κυρώσεις και να εξασφαλίσει οικονομική ενίσχυση. Γι' αυτό εξήγγειλε μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δικαιοσύνης και των ανθρώπινων δικαιωμάτων, για τις οποίες τον πιέζει από καιρό η ΕΕ.

Τούρκοι όμως αναλυτές υποστηρίζουν ότι οι μεταρρυθμίσεις του κ. Ερντογάν είναι λόγια του αέρα, γιατί δεν είναι διατεθειμένος να παραιτηθεί από τις υπερεξουσίες, που απέκτησε με μεγάλο κόπο και ότι τις εξαγγέλλει μόνο και μόνο για να ξεγελάσει για μια ακόμη φορά την ΕΕ.

β. Εξωτερική Πολιτική

Ο κ. Ερντογάν άνοιξε και νέο πολεμικό μέτωπο στο Ναργκόνο Καραμπάχ παρά τις συστάσεις της διεθνούς κοινότητας για μη ανάμειξη του. (Λεπτομέρειες για όλα τα μέτωπα στις οικείες παραγράφους)

Επίσης βρίσκεται σε αντιπαράθεση με όλους τους ηγέτες της Δύσεως, λόγω της αντιδράσεώς τους στις παράνομες και προκλητικές του ενέργειες. Χαρακτήρισε τους ηγέτες της ΕΕ ναζιστές, τον κ. Μακρόν ψυχοπαθή και τους αμερικανούς, πλην του κ. Τραμπ, ανόητους. Κάλεσε δε τους μουσουλμάνους να επιβάλλουν εμπάργκο στα γαλλικά προϊόντα, λόγω των μέτρων του κ. Μακρόν για τον περιορισμό του ακραίου ισλαμισμού. (Λεπτομέρειες στην παράγραφο 5β Γαλλία).

Προέβη σε δοκιμή των ρωσικών πυραύλων S-400, αλλά ο κ. Τραμπ δεν ενέκρινε την επιβολή κυρώσεων που ζήτησε το Κογκρέσο. Απαντώντας δε σε όσους μίλησαν για κυρώσεις δήλωσε, ότι δεν τον ενδιαφέρει τι λένε οι αμερικάνοι, ούτε και θα τους ρωτήσει. Ενώ από τον κ. Μπάιντεν, που καθυστέρησε πολύ να τον συγχαρεί, αναμένει να τηρήσει ουδέτερη στάση, τείνοντάς του χείρα φιλίας.

Αναταραχή προκάλεσε στην Τουρκία η ανακοίνωση από τις ΗΠΑ ότι το νομοσχέδιο για τον αμυντικό προϋπολογισμό του 2021 προβλέπει την επιβολή από τον Πρόεδρο τουλάχιστον πέντε κυρώσεων στην Τουρκία, λόγω της αποκτήσεως των S-400, εντός 30 ημερών από την υπογραφή του.

Οι σχέσεις λυκοφιλίας με τον κ. Πούτιν συνεχίζονται, λόγω αμοιβαίου συμφέροντος. Ο κ. Πούτιν τον χρειάζεται για να δημιουργεί προβλήματα στη Δύση κι ο Ερντογάν για να του επιτρέψει να επεμβαίνει όπου έχει βλέψεις, έστω και με τους όρους που του επιβάλλει κάθε φορά, που ενίοτε είναι μειωτικοί, αλλά και για να εκβιάζει τη Δύση, παρουσιάζοντας ως εναλλακτικό σύμμαχο τη Ρωσία.

Η εσπευσμένη δοκιμή των S-400, παρά τις απειλές των ΗΠΑ για επιβολή κυρώσεων, έγινε κατ' απαίτηση της Ρωσίας προκειμένου να του επιτρέψει να επέμβει στο Ναργκόνο Καραμπάχ.

Ο κ. Ερντογάν, όσο ΕΕ και ΗΠΑ δεν του επιβάλλουν κυρώσεις, για οικονομικούς και γεωστρατηγικούς λόγους, θα συνεχίζει το νεοωθομανισμό και παντουρκισμό, κηρύσσοντας ακόμη και μουσουλμανικό πόλεμο, προκειμένου να αποσταθεροποιήσει τη Δύση, η οποία, αν θέλει να τον αποτρέψει, θα πρέπει να αντιδράσει άμεσα, επιβάλλοντας αυστηρές κυρώσεις στις οποίες να περιλαμβάνονται οι οικονομικές και το εμπάργκο όπλων.

4. Ε.Ε.

α. Σχέσεις με ΗΠΑ

Σύμφωνα με έγκυρους αναλυτές:

Οι συζητήσεις που γίνονται στην ΕΕ για το ποια στρατηγική πρέπει να ακολουθηθεί με τις ΗΠΑ μετά την εκλογή του κ. Μπάιντεν, του ευρωατλαντισμού που προκρίνει η κ. Μέρκελ ή της αυτονομίας που προτείνει ο κ. Μακρόν, θα καταλήξουν μάλλον σε συμβιβαστική λύση, που θα είναι πιο κοντά στον ευρωατλαντισμό.

Ο κ. Μπάιντεν θα αναβαθμίσει το διάλογο και θα επιδιώξει συμμαχία με την ΕΕ, γιατί χρειάζεται έναν ισχυρό εταίρο. Μία αμοιβαίως συμφέρουσα συμφωνία θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Κοινό μέτωπο κατά της οικονομικής διείσδυσης της Κίνας κι αποκλεισμό της Huawei από την τεχνολογία G5.
- Κοινό μέτωπο κατά της Ρωσίας και της Τουρκίας, οι οποίες εκμεταλλεζόμενες την απουσία των ΗΠΑ και την ανυπαρξία της ΕΕ, έχουν αναλάβει την διευθέτηση των συγκρούσεων στην περιοχή, με βάση τα συμφέροντά τους.
- Συνεργασία στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου και της Τεχνολογίας.

Σε έγγραφο της Κομισιόν, που διέρρευσε στον τύπο στις 2 Δεκεμβρίου, αναφέρεται ότι ΕΕ και ΗΠΑ πρέπει να αναζητήσουν συντονισμένη προσέγγιση με την Τουρκία με στόχο μια σταθερή κι ασφαλή Αν. Μεσόγειο.

Σε κοινή συνέντευξη τους στη Le Mont στις 16 Νοεμβρίου οι ΥΠΕΞ της Γερμανίας και Γαλλίας αναφέρουν ότι σε μία συμφωνία με τον κ. Μπάιντεν για τη μελλοντική συνεργασία ΕΕ και ΗΠΑ πρέπει να περιλαμβάνεται και το μέτωπο της Τουρκίας, που προκαλεί σημαντικά προβλήματα στην Ανατολική Μεσόγειο κι όχι μόνο.

β. Γαλλία

Η Γαλλία δέχτηκε τρία τρομοκρατικά χτυπήματα. Στις 25 Σεπτεμβρίου που ισλαμιστής τραυμάτισε τρία άτομα με μπαλτά κοντά στις εγκαταστάσεις του περιοδικού Charlie emdo, στις 16 Οκτωβρίου που νεαρός ισλαμιστής 18 ετών με δεσμούς με τον ISIS αποκεφάλισε καθηγητή, γιατί έδειξε σκίτσα του Μωάμεθ στους μαθητές του και στις 29 Οκτωβρίου που ένας άλλος ισλαμιστής σκότωσε με μαχαίρι τρεις ανθρώπους και τραυμάτισε έξι στον καθολικό καθεδρικό ναό της Νίκαιας.

Ο κ. Μακρόν αντιδρώντας προέβη σε μία άστοχη ενέργεια, φωτίζοντας δημόσια κτίρια με το σκίτσο του Μωάμεθ, γεγονός που προκάλεσε αντιδράσεις όλου του μουσουλμανικού κόσμου κι έδωσε την ευκαιρία στον κ. Ερντογάν να κηρύξει «μουσουλμανικό πόλεμο» καλώντας όλους τους μουσουλμάνους να βάλουν εμπάργκο στα γαλλικά προϊόντα. Φυσικά επετέθη και στον κ. Μακρόν χαρακτηρίζοντάς τον «ψυχοπαθή», προκαλώντας με τη σειρά του την αντίδραση όλων των ηγετών της ΕΕ κι όχι μόνον.

Η Γαλλία ύστερα απ' αυτά ανακοίνωσε πρόσθετα μέτρα κατά του εξτρεμιστικού Ισλάμ, καθώς και την απαγόρευση της ακροδεξιάς τουρκικής οργανώσεως «Γκρίζοι Λύκοι».

Αυτά προκάλεσαν νέο κύκλο αντιπαράθεσης με τον κ. Ερντογάν, με τη Γαλλία να απαιτεί από την ΕΕ την επιβολή κυρώσεων και τη διακοπή της τελωνειακής ενώσεως ΕΕ – Τουρκίας.

γ. Γερμανία

Στις 22 Οκτωβρίου το κόμμα των πρασίνων επέκρινε την πολιτική της κυβέρνησεως στο πεδίο των εξοπλισμών της Τουρκίας και ζήτησε την άμεση αναστολή των εξαγωγών οπλισμών σ' αυτή.

Στις 28 Οκτωβρίου το περιοδικό Manager Magazin δημοσίευσε πληροφορία, ότι ο κ. Ερντογάν έχει στενούς δεσμούς με ισλαμιστική οργάνωση στη Γερμανία, που βρίσκεται υπό παρακολούθηση.

Στις 7 Νοεμβρίου η Γερμανία ανακοίνωσε ότι θεωρεί αναξιόπιστο τον τρόπο που η Τουρκία υπολογίζει τα κρούσματα του κορονοϊού, γιατί δεν προσμετρά τους συμπτωματικούς, παρόλο που υπάρχει τεστ θετικό.

Στις 18 Νοεμβρίου το κοινοβούλιο ενέκρινε με ευρεία πλειοψηφία πρόταση του κόμματος των πρασίνων για απαγόρευση της οργανώσεως «Γκρίζοι Λύκοι».

Οι θέσεις του κόμματος των πρασίνων έχουν ενδιαφέρον για την Ελλάδα γιατί, σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, κατά πάσαν πιθανότητα θα είναι εταίρος στην επόμενη κυβέρνηση συνεργασίας, όποτε προκύψει.

δ. Αυστρία

Στις 2 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε συντονισμένη τρομοκρατική ενέργεια στο κέντρο της Βιέννης, στην οποία σκοτώθηκαν από ισλαμιστή αυτοκτονίας 4 άτομα και τραυματίστηκαν 22.

Στις 14 Νοεμβρίου ο καγκελάριος της Αυστρίας κ. Κουρτς τάχθηκε υπέρ της επιβολής κυρώσεων στην Τουρκία.

ε. Ολλανδία

Ένταση προκλήθηκε από τη μήνυση που υπέβαλλε ο κ. Ερντογάν εναντίον του ακροδεξιού κ. Βίλτερνς, γιατί σε σκίτσο που δημοσίευσε τον παρουσιάζει ως τρομοκράτη. Αυτό προκάλεσε την οργή του πρωθυπουργού κ. Πούτε, που διαμήνυσε στον κ. Ερντογάν ότι στην Ολλανδία ισχύει η ελευθερία της έκφρασης, που θεωρείται ως το μεγαλύτερο αγαθό. Ο κ. Ρούτε είναι από τους πρώτους που τάχθηκε στο πλευρό του κ. Μακρόν μετά το χαρακτηρισμό του από τον κ. Ερντογάν ως «ψυχοπαθή» και συντάχθηκε μαζί του για την επιβολή κυρώσεων από την ΕΕ στην Τουρκία.

στ. Βρετανία

Στις 4 Δεκεμβρίου ΕΕ και Βρετανία ανακοίνωσαν ότι οι μέχρι τώρα διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία εξόδου της Βρετανίας από την ΕΕ απέτυχαν με τον κίνδυνο για έξοδο (Brexit) χωρίς εμπορική συμφωνία να είναι ορατός.

Στις 7 Νοεμβρίου με σχετική καθυστέρηση, ο πρωθυπουργός κ. Τζόνσον συνεχάρη τον κ. Μπάιντεν, που τον είχε αποκαλέσει κλώνο του κ. Τράμπ, αναφέροντας ότι οι ΗΠΑ είναι σημαντικότερος σύμμαχος της Βρετανίας.

5. ΗΠΑ

Τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 30 Νοεμβρίου κέρδισε ο κ. Μπάιντεν. Ο κ. Τραμπ, όπως είχε αναγγείλει προεκλογικά αμφισβήτησε το αποτέλεσμα, απαιτώντας να μην καταμετρηθούν οι επιστολικές ψηφοί και να επαναληφθεί η καταμέτρηση στις πολιτείες, που η διαφορά ήταν μικρή, ενώ παράλληλα συγκρότησε ομάδα νομικών για να καταφύγει στη δικαιοσύνη. Στις 24 Νοεμβρίου που τελείωσαν όλες οι επαναμετρήσεις απεδέχθη εμμέσως την ήττα και έδωσε εντολή στις αρμόδιες υπηρεσίες να ξεκινήσουν τις διαδικασίες για τη μεταβίβαση της εξουσίας στον κ. Μπάιντεν, δηλώνοντας όμως ότι «θα συνεχίσουμε τον αγώνα μας και πιστεύω θα δικαιωθούμε».

Ο κ. Μπάιντεν, όλο αυτό το διάστημα, τήρησε ήπιους τόνους και προετοιμαζόταν για την ανάληψη της εξουσίας, παρόλο που δεν του είχε δοθεί πρόσβαση στις κρατικές υπηρεσίες. Στις 24 Νοεμβρίου παρουσιάζοντας τα πρόσωπα που επέλεξε για το ΥΠΕΞ και τον τομέα της Εθνικής Ασφαλείας δήλωσε ότι η «Αμερική επιστρέφει» κι ότι «οι συνεργάτες του είναι έτοιμοι να ηγηθούν στον κόσμο κι όχι να αποσυρθούν απ' αυτόν» σηματοδοτώντας έτσι ότι βάζει τέλος στην πολιτική της εσωστρέφειας και του απομονωτισμού του κ. Τραμπ.

Η εκλογή του κ. Μπάιντεν προκάλεσε ανακούφιση στους ηγέτες όλου του κόσμου, πλην των στενών φίλων του κ. Τραμπ όπως ο κ. Πούτιν κι ο κ. Ερντογάν, που τον συνεχάρη με μεγάλη καθυστέρηση. Και τώρα όλοι αναμένουν με αγωνία τις εξαγγελίες του.

Το έργο του θα είναι δύσκολο γιατί θα πρέπει να αντιμετωπίσει την πανδημία με τους νεκρούς να έχουν ξεπεράσει τις 290.000 και τον κ. Τραμπ να μην λαμβάνει μέτρα, να επανενώσει την Αμερική που την έχει διχάσει και να αποκαταστήσει τις σχέσεις με τους ηγέτες όλου του κόσμου και τους διεθνείς οργανισμούς, που τις έχει διακόψει.

Για την Ελλάδα έχει υποσχεθεί πολλά. Το μόνο όμως σίγουρο είναι ότι σε περιόδους κρίσεως ο έλληνας πρωθυπουργός θα έχει την δυνατότητα να σηκώσει το τηλέφωνο για να τον ενημερώσει και να του ζητήσει να παρέμβει, σε αντίθεση με τον κ. Τραμπ, που δεν υπήρχε τέτοια δυνατότητα.

Για την Τουρκία, παρόλο που την έχει κατηγορήσει για παραβίαση της διεθνούς νομιμότητας, δεν αναμένεται να λάβει άμεσα μέτρα εναντίον της. Θα προσπαθήσει να πείσει τον κ. Ερντογάν να αλλάξει πολιτική κι αν δεν τα καταφέρει θα τον αντιμετωπίσει με αυστηρότητα. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κ. Ερντογάν δε θα έχει τη δυνατότητα, που είχε με τον κ. Τραμπ, να επικοινωνεί μαζί του και να ακυρώνει αποφάσεις της Γερουσίας και των κρατικών υπηρεσιών ή έρευνες της δικαιοσύνης, που θα είναι εις βάρος του.

Ως προς τους Διεθνείς Οργανισμούς θα επαναφέρει τις ΗΠΑ στη συμφωνία για την Κλιματική Αλλαγή και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας άμεσα και θα επιδιώξει παράταση της συμφωνίας με τη Ρωσία για τον έλεγχο των πυρηνικών όπλων.

Η πολιτική που αναμένεται να ακολουθήσει με την ΕΕ, την Ρωσία, το Ισραήλ και το Ιράν, όπως στις οικείες παραγράφους.

6. ΝΑΡΓΚΟΝΟ ΚΑΡΑΜΠΑΧ

Η σύγκρουση Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν για το Ναργκόνο Καραμπάχ, που ξεκίνησε στις 15 Σεπτεμβρίου, κατέληξε σε ταπεινωτική συνθηκολόγηση για την Αρμενία, η οποία, εν όψει δεινής ήττας, συνεφώνησε στις 9 Νοεμβρίου, με τη μεσολάβηση του κ. Πούτιν, για τερματισμό των επιχειρήσεων. Σύμφωνα με αυτή η Αρμενία απεδέχθη την επιστροφή εδαφών που είχε καταλάβει το 1994 και την αποχώρηση από αυτά εντός 10 ημερών των εγκατεστημένων εκεί Αρμενίων, οι οποίοι αποχωρούντες πυρπολούσαν τις οικίες τους.

Την ευθύνη για την τήρηση της συμφωνίας θα έχει η Ρωσία με 2000 περίπου στρατιωτικούς, ενώ στο συντονιστικό κέντρο που θα εδρεύει στο έδαφος του Αζερμπαϊτζάν θα βρίσκονται και Τούρκοι στρατιωτικοί.

Η Ρωσία είναι η μεγάλη κερδισμένη γιατί, τηρώντας ουδετερότητα, άφησε τις επιχειρήσεις να εξελιχθούν και επενέβη την ώρα που έκκρινε ότι ήταν κατάλληλη να για να επανέλθει στον Καύκασο, από τον οποίο είχε εκδιωχθεί το 1990.

Η Τουρκία, που επενέβη στον πόλεμο δια της ενισχύσεως του Αζερμπαϊτζάν με α/φ drones και τζιχαντιστές μαχητές, βγήκε μεν κερδισμένη αφού νίκησε ο σύμμαχός της, αλλά δεν πέτυχε το στόχο της, που ήταν να δημιουργήσει στρατιωτική βάση στον Καύκασο, γιατί της το απαγόρευσε ο κ. Πούτιν. Ο κ. Ερντογάν, παρά τις μεγαλοστομίες του, την ανάγκη φιλοτιμία ποιών απεδέχθη μία ακόμη ταπείνωση από τον κ. Πούτιν. Το δίδαγμα για όλο τον κόσμο και ιδιαίτερα για την Ελλάδα, που προκύπτει από τον πόλεμο στο Ναργκόνο Καραμπάχ, είναι ότι οι χώρες δεν πρέπει να στηρίζονται για την άμυνά τους στους ξένους, όπως έκανε η Αρμενία που ήλπιζε σε βοήθεια από τη Δύση και τη Ρωσία και παραμελούσε την ενίσχυση των Ε.Δ. της, αλλά να στηρίζονται κυρίως στις δικές τους δυνάμεις καλλιεργώντας το φρόνημα του λαού και ενισχύοντας την άμυνά τους, όπως έκανε το Αζερμπαϊτζάν, σε συνδυασμό και με την συγκρότηση διεθνών συμμαχιών.

7. ΡΩΣΙΑ

Στις 15 Σεπτεμβρίου η Ρωσία ανακοίνωσε ότι οι συνομιλίες για νέα συμφωνία ελέγχου των ΠΟ απέτυχαν και στις 21 Οκτωβρίου απέρριψε και τις νέες προτάσεις των ΗΠΑ. Στις 22 Νοεμβρίου ο κ. Πούτιν δήλωσε ότι είναι έτοιμος να συνεργαστεί με το νέο πρόεδρο των ΗΠΑ, αλλά περιμένει τα επίσημα αποτελέσματα για να τον συγχαρεί.

Ο κ. Μπάιντεν τρέφει αντιρωσικά αισθήματα λόγω της προσάρτησης της Κριμαίας, όταν ήταν αντιπρόεδρος και της ρωσικής αναμείξεως στις προεδρικές εκλογές του 2016. Ως εκ τούτου αναμένεται να τηρήσει σκληρή στάση έναντι της Ρωσίας, αλλά να συνεργαστεί σε κάποιους τομείς, όπως η συμφωνία του ελέγχου των ΠΟ, η συμφωνία για την κλιματική αλλαγή και η Διεθνής Συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν.

Την ίδια ημέρα ο κ. Πούτιν, απαντώντας σε όσους τον κατηγορήσαν ότι δεν επενέβη υπέρ της Αρμενίας, με την οποία η Ρωσία έχει υπογράψει αμυντική συμφωνία, ανέφερε

ότι αυτή δεν θα ήταν νόμιμη, γιατί το Ναργκόνο Καραμπάχ δεν ήταν αρμενικό έδαφος, προσθέτοντας ότι αν η Αρμενία το είχε προσαρτήσει θα επενέβαινε, γιατί τότε θα ήταν αρμενικό έδαφος.

Στις 16 Νοεμβρίου η Ρωσία υπέγραψε συμφωνία με το Σουδάν για τη δημιουργία ναυτικής βάσης, της πρώτης στην Ερυθρά Θάλασσα μετά την λήξη του ψυχρού πολέμου. Σ' αυτή θα μπορεί να ελλιμενίζονται μέχρι τέσσερα πλοία, ακόμη και πυρηνοκίνητα.

8 ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Ισραήλ

Στις 23 Σεπτεμβρίου Ισραήλ και Σουδάν ανακοίνωσαν εξομάλυνση των σχέσεων τους. Στις 16 Νοεμβρίου ο κ. Πομπέο, πραγματοποιώντας επίσημη επίσκεψη στο Ισραήλ, επισκέφθηκε τα υψώματα του Γκολάν και οικισμό στη Δυτική Όχθη, όπου δήλωσε ότι ο εποικισμός είναι νόμιμος.

Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες ο κ. Νετανιάχου μετέβη αεροπορικώς στη Σαουδική Αραβία, όπου συναντήθηκε με το διάδοχο του θρόνου, επί παρουσία του ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Πομπέο. Παρόλο που η Σαουδική Αραβία την διέψευσε, θεωρείται βέβαιο ότι αυτή έγινε στο πλαίσιο της εξομάλυνσης των σχέσεών τους κατά το πρότυπο της συμφωνίας με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Μπαχρέιν.

Στις 8 Νοεμβρίου ο κ. Νετανιάχου συνεχάρη τον κ. Μπάιντεν, χαρακτηρίζοντάς τον «μεγάλο φίλο του Ισραήλ» κι ευχαρίστησε τον κ. Τραμπ, που ήταν στενός του φίλος. Από τον κ. Μπάιντεν αναμένεται να ακυρώσει το σχέδιο του κ. Τραμπ για την Μέση Ανατολή, που προβλέπει την προσάρτηση του μεγαλύτερου μέρους της Δυτικής Όχθης, να αντισταχθεί στους εποικισμούς και να αποκαταστήσει τους διαύλους επικοινωνίας με τους παλαιστινίους, που είχαν διακοπεί επί κ. Τραμπ.

β. Συρία

Η κατάσταση στην Ιντλίμπ παραμένει σταθερή. Ο κ. Εντοργκάν δεν έχει απομακρύνει τους τρομοκράτες του ISIS, όπως προβλέπει η συμφωνία με την Ρωσία και η Συρία περιμένει το πράσινο φως από τον κ. Πουτιν για να ξεκινήσει επιχειρήσεις για την εξόντωσή τους. Εν τω μεταξύ η Τουρκία απέσυρε τους στρατιώτες της από δύο παρατηρητήρια, τα οποία είχαν περικυκλωθεί από τα στρατεύματα του Άσαντ. Τον τελευταίο καιρό έχουν αυξηθεί οι επιθέσεις του ISIS στις περιοχές που ελέγχουν οι κούρδοι κι ο συριακός στρατός.

Όσον αφορά στον κ. Μπάιντεν αναμένεται να εναντιωθεί στην τουρκική πολιτική και να υποστηρίξει τη δημιουργία ανεξάρτητου κουρδικού κράτους στη Β. Συρία.

γ. Ιράν

Σύμφωνα με το Reuters στις 17 Νοεμβρίου, ο κ. Ερντογάν σχεδίαζε, αμέσως μετά τις εκλογές, επίθεση εναντίον πυρηνικού εργοστασίου του Ιράν, αλλά απετράπη από τους συμβούλους του.

Ο κ. Μπάιντεν αναμένεται να επαναφέρει τις ΗΠΑ στη Διεθνή Συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, αλλά θα ζητήσει και τον περιορισμό των δραστηριοτήτων του, που ξεπέρασαν τα προβλεπόμενα όρια μετά την αποχώρηση των ΗΠΑ, όπως π.χ. ο δεκαπλασιασμός του εμπλουτισμένου ουρανίου, πάνω από το

συμφωνημένο όριο.

Στις 27 Νοεμβρίου δολοφονήθηκε ο ανώτατος πυρηνικός επιστήμονας κ. Φαχριζαντέχ. Το Ιράν κατηγορεί το Ισραήλ και το απειλεί με αντίποινα, παρόλο που αυτό αρνείται τη συμμετοχή του στη δολοφονία.

9. ΛΙΒΥΗ

Στις 23 Οκτωβρίου η απεσταλμένη του ΟΗΕ ανακοίνωσε ότι τα αντιμαχόμενα μέρη συμφώνησαν για «μόνιμη κατάπαυση του πυρός» κι ότι εντός τριών μηνών θα πρέπει να έχουν αποχωρήσει όλοι οι ξένοι μαχητές και οι μισθοφόροι.

Στις 30 Οκτωβρίου ανακάλεσε την παραίτησή του ο πρωθυπουργός της κυβερνήσεως της Τρίπολης κ. Σάρατζ, υπό την πίεση του κ. Ερντογάν, ο οποίος φοβάται ότι χωρίς αυτόν θα τεθούν σε αμφισβήτηση όλες οι συμφωνίες που έχει υπογράψει, μεταξύ των οποίων και αυτή για τη χάραξη ΑΟΖ με την Τουρκία.

10. ΑΣΙΑ

α. Κίνα

Στις 25 Νοεμβρίου, με μεγάλη καθυστέρηση, ο κ. Σι Τζινπίνγκ συνεχάρη τον κ. Μπάιντεν, εκφράζοντας προσδοκίες για συνεργασία και εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας.

Ο κ. Μπάιντεν αναμένεται να συνεχίσει την αντιπαλότητα με την Κίνα με στόχο την ανάσχεση της κινεζικής διεξόδου στο εμπόριο και την παρεμπόδιση της κλοπής τεχνογνωσίας και πνευματικής ιδιοκτησίας από τις ΗΠΑ, όπως έχει δηλώσει προεκλογικά. Η πίεση όμως που θα ασκήσει στην Κίνα θα γίνεται με τη συγκρότηση συμμαχιών κι όχι με κυρώσεις, δασμούς και κορώνες. Θα αντιμετωπίσει την Κίνα ως αντίπαλο και όχι ως εχθρό όπως ο κ. Τραμπ και γι' αυτό αναμένεται να συνεργαστεί μαζί της για την αντιμετώπιση των διεθνών προβλημάτων, όπως η κλιματική αλλαγή, η μη διάδοση των ΠΟ κι η παγκόσμια υγεία.

Στις 19 Νοεμβρίου με παρέμβασή του ο πρώην ΥΠΕΞ κ. Κίσιγκερ ζήτησε από τους δύο ηγέτες να συνάψουν το ταχύτερο μία αντιπολεμική συμφωνία και να κλείσουν το ταχύτερο τις πληγές που άνοιξε ο κ. Τραμπ, γιατί ένας σινοαμερικανικός πόλεμος θα έχει καταστροφικές συνέπειες για όλο τον κόσμο.

Στις 15 Νοεμβρίου μετά από διαπραγματεύσεις οκτώ ετών, Κίνα, Ιαπωνία, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία, Ν. Κορέα και οι 10 χώρες της ΕΝΩΣΗΣ ΧΩΡΩΝ Ν.ΑΣΙΑΣ (ASEAN) υπέγραψαν συμφωνία ελεύθερου εμπορίου, που αντιπροσωπεύει το 1/3 του παγκοσμίου πληθυσμού. Αυτή βρίσκεται στον αντίποδα της ΖΩΝΗΣ ΕΛΑΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (TPP) που προωθούσε ο κ. Ομπάμα κι εγκατέλειψε ο κ. Τραμπ.

β. Αφγανιστάν

Ο κ. Τραμπ, αμέσως μετά τις εκλογές και κατά παράβαση των ειρωθότων για απερχόμενο πρόεδρο, ανακοίνωσε την αποχώρηση από το Αφγανιστάν όλων των

αμερικανών στρατιωτών μέχρι 15 Ιανουαρίου 2021. Ύστερα όμως από πίεση του ΝΑΤΟ αποφάσισε να αποσυρθούν 2000 και να παραμείνουν 2500, μέχρι να καταλήξουν σε συμφωνία οι συνομιλίες μεταξύ κυβερνήσεως και Ταλιμπάν, που διεξάγονται με τη μεσολάβηση των ΗΠΑ.

γ. Β. Κορέα

Στην παρέλαση που έγινε στις 10 Οκτωβρίου παρουσιάστηκε νέος διηπειρωτικός πύραυλος, που θα είναι ο μεγαλύτερος παγκοσμίως, αν καταστεί λειτουργικός.

Σύμφωνα με ειδικούς θα είναι δύσκολο να εντοπιστεί και να καταστραφεί και θα μπορεί να πλήξει οποιοδήποτε πόλη των ΗΠΑ και να σκοτώσει 1,5 εκατ. κατοίκους. Αυτό έχει προκαλέσει μεγάλη ανησυχία στις ΗΠΑ.

Στις 19 Οκτωβρίου το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (HRW) με έκθεσή του κατηγορεί τη Β. Κορέα για βασανισμούς, βιασμούς και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ο κ. Μπάιντεν αναμένεται να απαιτήσει από τη Β. Κορέα να επιδείξει πραγματική πρόοδο στο θέμα της αποπυρηνικοποίησης. Προεκλογικά είχε δηλώσει ότι θα συναντούσε τον κ. Κιμ μόνον αν σημειωνόταν πραγματική πρόοδος και κατηγορούσε τον κ. Τραμπ ότι μιλούσε με έναν αλήτη, με τους Βορειοκορεάτες να απαντούν ότι ο Μπάιντεν είναι ένα λυσσασμένο σκυλί που πρέπει να σκοτωθεί.

**Αντιστράτηγος ε.α., Επίτιμος Διοικητής 1^{ης} Στρατιάς*